

ETELÄ-KARJALAN 2. VAIHEMAAKUNTAKAAVA LAPPEENRANNAN SEUDUN JÄTEVEDENPUHDISTAMO

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Päivämäärä 23.8.2019
Maakuntahallitus xx.xx.2019
Nähtävillä 2.9.-.11.10.2019
1.viranomaisneuvottelu xx.xx.2019

/ Sisältö

/ Johdanto 3

/ 1. Maakunnan suunnittelujärjestelmä 4

1.1 Etelä-Karjalan maakunnan kehittäminen ja suunnittelu 4

1.2 Kaavajärjestelmä ja maakuntakaavan tehtävä 5

/ 2. Lappeenrannan seudun jätevedenpuhdistamoa koskeva suunnittelu- ja kaavoitustilanne 6

2.1 Etelä-Karjalan maakuntakaava ja 1.vaihemaakuntakaava 6

2.2 Lappeenrannan seudun jätevesiratkaisua koskeva YVA 6

2.3 Jätevedenpuhdistamoon liittyvät kuntakaavat 7

2.3.1 Voimassa olevat yleiskaavat 7

2.3.2 Hyväristönmäen osayleiskaavoitus 7

2.3.4 Voimassa olevat asemakaavat 7

2.3.5 Hyväristönmäen asemakaavoitus 7

2.4 Jätevedenpuhdistamon suunnittelutilanne 8

2.5 Tietopohja ja käytettävissä olevat selvitykset 8

/ 3. Etelä-Karjalan 2. vaihemaakuntakaava, Lappeenrannan seudun jätevedenpuhdistamo 9

3.1 Lähtökohdat 9

3.2 Kaava-alue ja kaavan sisältö 10

/ 4. Osallistuminen 11

4.1 Osalliset 11

4.2 Osallistumismenettelyt ja tiedottamisen tavat 11

4.3 Viranomaisyhteistyö 12

/ 5. Vaikutusten arviointi 13

5.1 Vaikutusalueet 13

5.2 Selvitettävät vaikutukset ja vaikutusten arvioinnin menetelmät 13

5.3 Arvioitujen vaikutusten esittäminen 13

/ 6. Kaavan laadinnan eteneminen ja aikataulu 14

/ 7. Yhteystiedot 15

Etelä-Karjalan 2. vaihemaakuntakaavan lähtökohdaksi on Lappeenrannan seudun jätevedenpuhdistamon toteuttamismahdollisuuksien varmistaminen.

Lappeenrannan kaupunginvaltuusto teki 8.12.2014 päätöksen hakea ympäristölupaa Hyväristönmäelle sijoitettavalle jätevedenpuhdistamolle siten, että tehostetusti puhdistetut jätevedet johdettaisiin Rakkolanjokeen. Päätös perustui Lappeenrannan jätevesien käsittelyn ympäristövaikutusten arviointiin (Lappeenrannan Lämpövoima Oy/Pöyry Finland Oy, 28.4.2014).

Vaasan hallinto-oikeus hylkäsi Hyväristönmäen jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan 28.5.2019 tekemällä päätöksellään. Sen mukaan Rakkolanjokeen suunniteltua purkuvesistöä ei voida pitää sopivana merkittävän pilaantumisriskin ja epäselvään kaavoitustilanteen vuoksi.

Etelä-Karjalan maakuntahallitus päätti kokouksessaan 29.4.2019 käynnistää jätevedenpuhdistamoa ja sen sijaintipaikkavaihtoehtoja koskevan vaihemaakuntakaavan laadinnan. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 23.8.2019 aloittaa 2. vaihemaakuntakaavan laatimisen ja asettaa sen osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville.

Uuden Lappeenrannan seudun jätevedenpuhdistamon toteuttaminen koskee useampaa kuntaa. Näin ollen seudullisena jätevedenpuhdistamon sijainti ja maankäyttö tulee ratkaista maakuntakaavassa. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti maakuntakaava ohjaa seudullista jätevedenpuhdistamoa koskevaa kuntakaavoitusta.

Tämä vaihemaakuntakaavatyö aloitetaan kaavoitustyötä koskevalla osallistumis- ja arviointisuunnitelmalla (OAS). Se on maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) mukainen suunnitelma maakuntakaavan osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelystä sekä vaikutusten arvioimisesta. OAS on siis suunnitelma siitä kuinka tämä maakuntakaavoitusmenettely tullaan järjestämään. OAS:n tarkoituksena on kuvata kaavatyön lähtökohtia, vaiheita ja osallisten mahdollisuuksia vaikuttaa kaavan valmisteluun. Suunnitelmaa voidaan tarvittaessa täydentää työn edetessä.

OAS kertoo yhteistyön pelisäännöt ja auttaa sidosryhmiä, viranomaisia ja muita osallisia löytämään roolinsa kaavaprosessissa. Mahdollisuus osallistumiseen tarjotaan jo suunnittelun alkuvaiheessa, jolloin ratkaisut ovat vielä avoinna ja vaikutusmahdollisuudet ovat olemassa. OAS on virallinen asiakirja, jota koskevat säädökset on kirjattu maankäyttö- ja rakennuslakiin (MRL 63§) ja -asetukseen (MRA 30§).

Etelä-Karjalan 2. vaihemaakuntakaavatyön tavoitteena on:

- Luoda edellytykset Lappeenrannan seudullisen jätevesihuollon järjestämiseksi, ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi.
- Osoittaa uuden jätevedenpuhdistamon sijaintipaikka /vaihtoehtoiset sijaintipaikat Lappeenrannan alueelle laaditun *Jätevesien käsittelyn ympäristövaikutusten arvioinnin* (Pöyry 28.4.2014) pohjalta.
- Hyödyntää jo laadittuja selvityksiä ja arvioida vaikutuksia monipuolisesti.
- Toteuttaa maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämä maakuntakaavan ohjaavuus suhteessa puhdistamohankkeen vaatimiin kuntakaavoihin.
- Toteuttaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita.
- Laatia vaihemaakuntakaavaa tiiviissä vuorovaikutuksessa viranomaisten ja osallisten kanssa.

/ 1. Maakunnan suunnittelujärjestelmä

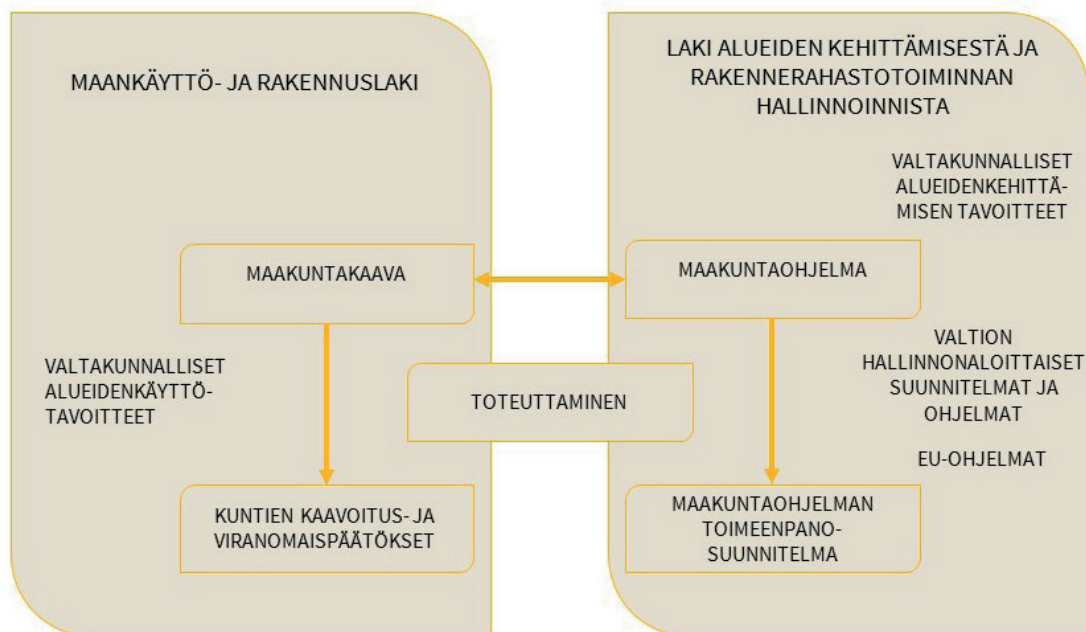
1.1 Etelä-Karjalan maakunnan kehittäminen ja suunnittelu

Etelä-Karjalan liitto vastaa maakuntakaavan laadinnasta Etelä-Karjalan alueella (MRL 26 § -27 §) ja kaavan hyväksyy maakuntavaltuusto. Etelä-Karjalan liitto on yhdeksän kunnan muodostama kuntayhtymä, johon kuuluvat Imatra, Lappeenranta, Lemi, Luumäki, Parikkala, Rautjärvi, Ruokolahti, Savitaipale ja Taipalsaari. Etelä-Karjalan liitossa maakuntakaavan laadinnasta vastaa aluesuunnitteluyksikkö.

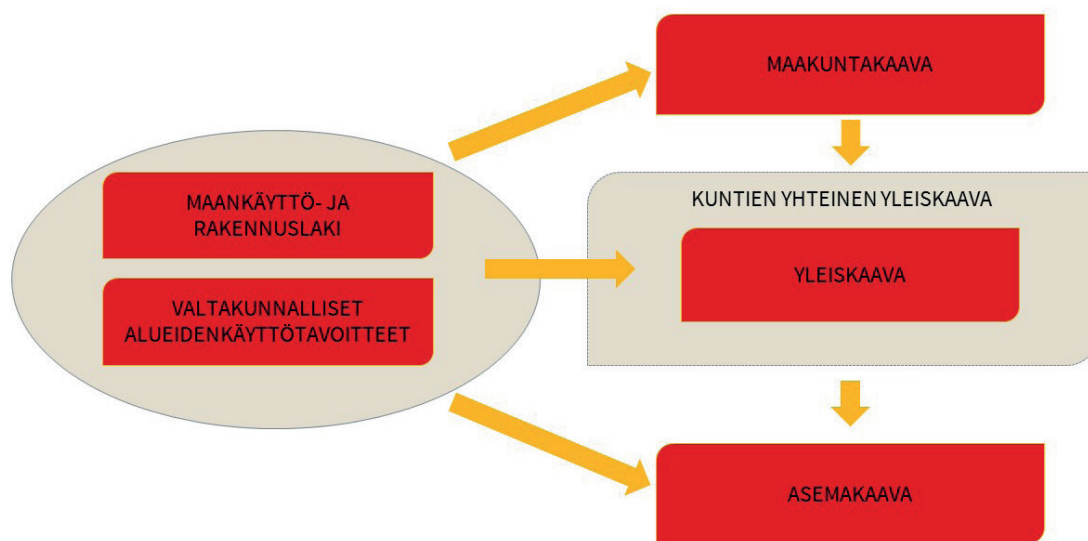
Maakunnan suunnittelun tärkeimmät asiakirjat ovat maakuntakaava ja maakuntaohjelma sekä sen toimeenpanosuunnitelma. Maakuntakaavan ja maakuntaohjelman sisällöt kytkeytyvät toisiinsa, mutta ne ovat kuitenkin erillisiä asiakirjoja.

Maakuntaohjelma 2018-2021 linjaa seuraavaksi neljäksi vuodeksi maakunnan mahdollisuuksiin, tarpeisiin, kulttuuriin ja muihin erityispiirteisiin perustuvat kehittämisen tavoitteet sekä sovittaa yhteen alueen tahtotilan että kansallisen ja EU-koheesiopolitiikan. Se ohjaa aluekehitysvarojen käyttöä ja kehittämistoimintaa maakunnassa. Etelä-Karjalassa maakuntaohjelma sisältää myös pidemmälle tähtäävän vision maakunnan kehittymisestä.

Maakuntakaava on osa maakunnan suunnittelujärjestelmää, jossa otetaan huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet sovittaen ne yhteen maakunnallisten ja paikallisten tavoitteiden kanssa. Kaavassa esitetään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja osoitetaan kehittämisen kannalta tarpeellisia aluevarauksia.

1.2 Kaavajärjestelmä ja maakuntakaavan tehtävä

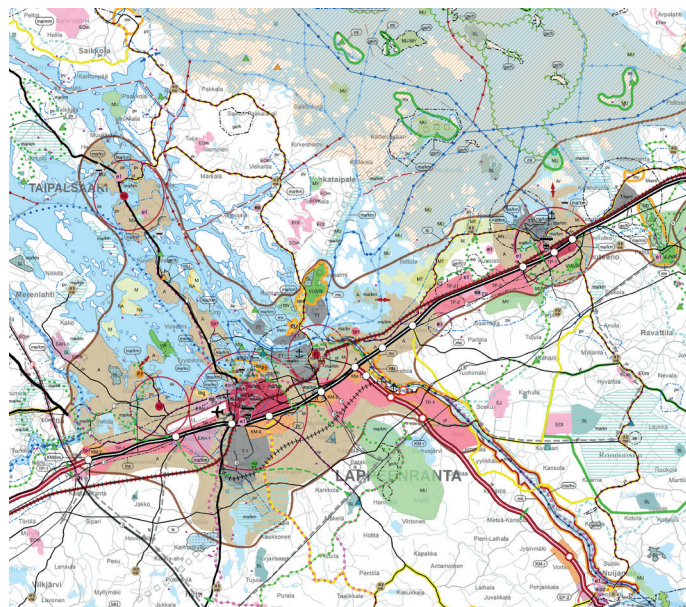
Maankäytön suunnittelujärjestelmä muodostuu maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista ja maakuntakaavasta sekä kuntien laatimista yleis- ja asemakaavoista. Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa.

Maakuntakaavassa esitetään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita. Aluevarauksia osoitetaan vain siltä osin ja sillä tarkkuudella kuin alueiden käyttöä koskevien valtakunnallisten tai maakunnallisten tavoitteiden kannalta taikka useamman kuin yhden kunnan alueiden käytön yhteen sovittamiseksi on tarpeen. (MRL 25§.)

Maakuntakaava esitetään kartalla. Lisäksi kaavaan kuuluvat kaavamerkinnät- ja -määräykset. Vahvistettavia asiakirjoja ovat kartta, kaavamerkinnät ja kaavamääräykset. Kaavan vahvistaa maakuntavaltuusto. Kaavasta laaditaan myös kaavaselostus, jonne kootaan kaavaratkaisun tavoitteet, perustelut, vaikutukset ja muut esille tulevat asiat. Kaavaselostusta ei vahvisteta. (MRL 29 § -31 §.)

Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteeseen alueiden käytön järjestämiseksi. Maakuntakaava ei ole voimassa oikeusvaikutteisen yleiskaavan eikä asemakaavan alueella muutoin kuin kaavojen muuttamista koskevan vaikutuksen osalta. (MRL 32§.)

Kaavan ensisijaisia toteuttajia ovat kunnat ja muut viranomaiset. Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista (MRL 32§).

Ote Etelä-Karjalan maakuntakaavojen (2011, 2015) yhdistelmästä
Kartta Etelä-Karjalan liitto, pohjakartta © MML

/ 2. Lappeenrannan seudun jätevedenpuhdistamoa koskeva suunnittelu- ja kaavoitustilanne

2.1 Etelä-Karjalan maakuntakaava ja 1. vaihemaakuntakaava

Etelä-Karjalan maakuntakaavassa (2011) maakunnallisesti merkittävät jätevedenpuhdistamot (et-1) on osoitettu Imatralle ja Lappeenrannan Toikansuolle. Maakuntakaavaa laadittaessa (2011-2013) Lappeenrannan seudun jätevesiratkaisusta ei ollut vielä olemassa päätöstä. Maakuntakaavaselostukseen (s. 15, 58) on kuitenkin kirjattu purkuvesistö-vaihtoehtoiksi Rakkolanjoki, Saimaa ja Vuoksi.

Etelä-Karjalan 1. vaihemaakuntakaava (2015) käsittelee pääosin kaupan, matkailun, elinkeinojen ja liikenteen aluevarauksia. Lappeenrannan seudun jätevesiratkaisua ei ole osoitettu 1. vaihemaakuntakaavassa, koska kaavan laadinnan aikana (2012-2014) jätevesien käsittelyä koskeva ympäristövaikutusten arviointityö oli kesken eikä puhdistamon sijoituspäätöstä oltu vielä näin ollen tehty. Etelä-Karjalan maakuntavaltuusto hyväksyi Etelä-Karjalan 1. vaihemaakuntakaavan 24.2.2014 ja jätevesien käsittelyä koskeva ympäristövaikutusten arviointi päättyi 23.9.2014.

2.2 Lappeenrannan seudun jätevesiratkaisua koskeva YVA

Lappeenrannan jätevesien käsittelyn aiheuttamia ympäristövaikutuksia on selvitetty ympäristövaikutusten arviointilain mukaisessa ympäristövaikutusten arvioinnissa (YVA-menettely). YVA aloitettiin vuonna 2012 ja siinä tarkasteltiin seuraavia vaihtoehtoja:

- VE1 purku Vuokseen, uusi puhdistamo Joutsenon Kilteiseen
- VE2a purku Etelä-Saimaalle Joutsenon edustalle, uuden puhdistamon sijaintivaihtoehdot Kilteinen, Tujula, Mustola tai Kukkuroinmäki
- VE2b purku Etelä-Saimaalle Keskisenselälle, uuden puhdistamon sijaintivaihtoehdot Mustola, Tujula tai Kukkuroinmäki
- VE3 purku Etelä-Saimaalle Kaukaanselälle, puhdistamo (tehostettu jälkikäsittely) Toikansuola tai Hyväristönmäellä
- VE4 purku Rakkolanjokeen, puhdistamo (tehostettu jälkikäsittely) Hyväristönmäellä tai Toikansuolla.

YVA-selostuksessa on vertailtu eri vaihtoehtoja ja vaikutusten merkittävyys on arvioitu muutoksen voimakkuuden, pysyvyyden, alueellisen laajuuden ja kohteen herkkyyden perusteella epävarmuustekijät huomioiden. Vaikutustenarvioinnissa on arvioitu YVA -lain mukaisesti hankkeen välittömät ja välilliset vaikutukset Suomessa ja sen ulkopuolella:

- a) väestöön sekä ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen;
- b) maahan, maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen sekä eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen, erityisesti niihin lajeihin ja luontotyyppeihin, jotka on suojeltu luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY ja luonnonvaraisten lintujen suojelusta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/147/EY nojalla;
- c) yhdyskuntarakenteeseen, aineelliseen omaisuuteen, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön;
- d) luonnonvarojen hyödyntämiseen; sekä
- e) a–d alakohdassa mainittujen tekijöiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin.

Lappeenrannan jätevesien käsittelyn YVA-menettely päättyi yhteysviranomaisena toimineen Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen lausuntoon 23.9.2014. Lausunnossaan yhteysviranomainen toteaa arviointiselostuksen riittäväksi ja se on tehty arviointiohjelman sekä yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antaman lausunnon mukaisesti ja se vastaa YVA-lain ja asetuksen vaatimuksia.

YVA:n mukaiset puhdistamon sijoituspaikkavaihtoehdot ovat Toikansuo, Hyväristönmäki, Kilteinen, Tujula, Mustola ja Kukkuroinmäki. Puhdistamon sijainnista riippuen vaihtoehtoisina purkuvesistöinä ovat Etelä-Saimaan Joutsenon edusta, Keskisen-selkä ja Kaukaan selkä sekä Vuoksi ja Rakkolanjoki.

2. vaihemaakuntakaavatyön yhteydessä on tarpeen huomioida kaikki YVA-menettelyssä mukana olleet puhdistamo- ja purkuvesistövaihtoehdot.

2.3 Jätevedenpuhdistamoon liittyvät kuntakaavat

2.3.1 Voimassa olevat yleiskaavat

Toikansuon puhdistamoalueella on voimassa oikeusvaikutteinen Lappeenrannan osayleiskaava 2030 Keskusta-alueen osayleiskaava (hyväksytty 24.4.2017), jossa puhdistamoalue on osoitettu yhdyskuntateknisen huollon alueeksi (ET).

Hyväristönmäellä osalla vaihtoehtoisen puhdistamopaikan alueesta on voimassa oikeusvaikutuksen Keskustaajaman yleiskaava (hyväksytty 25.10.1999), jossa puhdistamoalue on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Osalla puhdistamoalueesta ei ole voimassa yleiskaavaa.

Kilteisen vaihtoehtoisella puhdistamoalueella on voimassa oikeusvaikutuksen Joutsenon yleiskaavan 1985 maaseudun kehittämissuunnitelma (hyväksytty 31.3.1980), jossa puhdistamoalue on osoitettu maa- ja metsätalousalueeksi.

Tujulan vaihtoehtoisella puhdistamoalueella on voimassa oikeusvaikutteinen Partalan osayleiskaava (hyväksytty 27.8.2007), jossa puhdistamoalue on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M).

Mustolan vaihtoehtoisella puhdistamoalueella on voimassa oikeusvaikutteinen LPR OYK 2030 Itäisen osa-alueen osayleiskaava (hyväksytty 13.11.2017), jossa puhdistamoalue on osoitettu maa- ja metsätalousvaltiaseksi alueeksi (M-1, M-2) ja asuinpienalovaltaiseksi alueeksi (AP).

Kukkuroinmäen vaihtoehtoisella puhdistamoalueella ei ole voimassa yleiskaavaa.

2.3.2 Hyväristönmäen osayleiskaavoitus

Lappeenrannan jätevesien käsittelyn ympäristövaikutusten arviointiin ja sen tuloksiin perustuen Lappeenrannan kaupunginvaltuusto teki 8.12.2014 päätöksen (§ 116) hakea ympäristölupaa Hyväristönmäelle sijoitettavalle jätevedenpuhdistamolle, jonka purkuvesistönä toimii Rakkolanjoki. Kaupunginvaltuuston päätöksen pohjalta Lappeenrannan kaupunki käynnisti Hyväristönmäen osayleiskaavoituksen alkuvuodesta 2015.

Hyväristönmäen osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetettiin nähtäville 2.3.2015. Kaavaluonnos oli nähtävillä 27.5.–26.6.2015 välisenä aikana ja kaavaehdotus ajalla 26.11.–28.12.2015.

Lappeenrannan kaupunginvaltuusto hyväksyi Hyväristönmäen osayleiskaavan päätöksellään 29.8.2016 (§ 81). Itä-Suomen hallinto-oikeus kumosi 10.11.2017 (17/0228/3) Lappeenrannan kaupungin hallituksen tekemän hyväksymispäätöksen.

Lappeenrannan kaupunki valitti Itä-Suomen hallinto-oikeuden kumoamispäätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Korkein hallinto-oikeus hylkäsi kaupungin valituksen 29.3.2019 antamallaan päätöksellä (5983/1/17) todeten, että Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätöksen lopputulosta ei muuteta.

2.3.4 Voimassa olevat asemakaavat

Toikansuon puhdistamoalueella on voimassa yhdyskuntateknisen huollon (ET) mahdollistava asemakaava. Alueelle on vireillä asemakaavamuutos.

Hyväristönmäen vaihtoehtoisella puhdistamoalueella ei ole voimassa asemakaavaa.

Kilteisen vaihtoehtoisella puhdistamoalueella ei ole voimassa asemakaavaa.

Tujulan vaihtoehtoisella puhdistamoalueella ei ole voimassa asemakaavaa.

Mustolan vaihtoehtoisella puhdistamoalueella ei ole voimassa asemakaavaa.

Kukkuroinmäen vaihtoehtoisella puhdistamoalueella on voimassa asemakaava, jossa puhdistamoalue sijoittuu jätteenkäsittelyn korttelialueelle (EJ-1, EJ-2).

2.3.5 Hyväristönmäen asemakaavoitus

Lappeenrannan kaupunki on käynnistänyt Hyväristönmäelle asemakaavan laadinnan. Asemakaava tuli vireille tammikuussa 2017 ja asemakaavaluonnos oli nähtävillä 18.5.–15.6.2017. Asemakaava on laadittu yhteistyössä Lappeenrannan kaupungin, Lappeenrannan Lämpövoima Oy:n ja Lappeenrannan Energiaverkot Oy:n kanssa. Asemakaavan laadintaa jatketaan rinnakkain 2. vaihemaakunta-kaavatyön kanssa.

2.4 Jätevedenpuhdistamon suunnittelutilanne

Lappeenrannan kaupunginvaltuuston 8.12.2014 tekemän päätöksen § 116 mukaisesti Lappeenrannan Lämpövoima Oy laati ympäristöluvan edellyttämät jätevedenpuhdistamoa koskevat suunnitelmat Hyväristönmäelle ja haki ympäristölupaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolta purkupaikkana Rakkolanjoki. Aluehallintovirasto myönsi luvan 29.8.2016 (lupa nro 164/2016/2).

Vaasan hallinto-oikeus kumosi 28.5.2019 antamallaan päätöksellä Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksen myöntää ympäristölupa Hyväristönmäen jätevedenpuhdistamolle. Vaasan hallinto-oikeus perusteli päätöstään sillä, että jätevesien johtaminen Rakkolanjokeen aiheuttaa ympäristönsuojelulain 49 §:n tarkoittamaa merkittävää pilaantumista. Lisäksi päätökseen on vaikuttanut alueen epäselvä kaavatilanne. Lappeenrannan kaupunki on valittanut Vaasan hallinto-oikeuden päätöksestä Korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Vaihtoehtona on tutkittu puhdistamon toteuttamista Hyväristönmäelle siten, että Rakkolanjoelle etsitään korvaava purkuvesistö ja Toikansuon nykyinen laitos toimisi Hyväristönmäen parina jäteveden jälkisuodatuslaitoksena. Tämä edellyttää siirtoviemärin rakentamista laitosten välille.

Lisäksi on selvitetty mahdollisuutta kehittää Toikansuon jätevedenpuhdistamoa itsenäisenä laitoksena rakentamalla sinne uutta MBR-tekniikkaa käyttävä puhdistamo. Toikansuon jätevedenpuhdistamon esiselvitys, jossa tarkastellaan Toikansuon kehittämismahdollisuuksia, on valmistunut kesäkuussa 2019.

Muilla Lappeenrannan jätevesien käsittelyn YVA-menettelyssä mukana olleille vaihtoehtoisille puhdistamoalueille ei ole laadittu tarkempia suunnitelmia.

2.5 Tietopohja ja käytettävissä olevat selvitykset

Maankäyttö- ja rakennuslain 9§:n mukaan kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin.

Hyväristönmäen osayleiskaavaa ja asemakaavaa varten laaditut selvitykset ovat kattavia ja hyödynnettävissä vaihemaakuntakaavan laadinnassa. Muille vaihtoehtoisille jätevedenpuhdistamoalueille ei ole laadittu ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä tehtyjen selvitysten lisäksi muita selvityksiä eikä asema- tai yleiskaavoja.

Vaihemaakuntakaavan laatimisen ei oleteta vaativan Etelä-Karjalan liitolta uusia selvityksiä. 2. vaihemaakuntakaavassa esitettävän ratkaisun lähtökohtana on Lappeenrannan jätevesien käsittelyn ympäristövaikutusten arviointi. Mikäli tarve lisäselvityksille ilmenee, varaudutaan selvitysten tekemiseen maakuntakaavan yleispiirteisyys huomioiden.

Laaditut selvitykset:

- Hyväristönmäen suunnitellun jätevedenpuhdistamon hajupäästöjen leviämismallinnus. Lappeenrannan lämpövoima Oy/Pöyry Finland Oy 4.5.2017
- Hyväristönmäen osayleiskaavan luontoselvitys. Pöyry Finland Oy 21.10.2015
- Kuntakaavojen kaava-aineistot
- Lappeenrannan jätevesien käsittelyn ympäristövaikutusten arviointi. Lappeenrannan Lämpövoima Oy/Pöyry Finland Oy, 28.4.2014
- Maisemaselvityksen täydennys. Tengbom Eriksson Arkkitehdit Oy, 21.3.2016
- Muinaisjäännösinventointi (Lappeenrannan eteläisten osien 2. ja 3. vaiheen osayleiskaava), Mikroliitti Oy, 2014
- Muinaisjäännösinventoinnin täydennys. Mikroliitti Oy, 19.2.2015
- Toikansuon jätevedenpuhdistamon esiselvitys. Kesäkuu 2019

/ 3. Etelä-Karjalan 2.vaihemaakuntakaava, Lappeenrannan seudun jätevedenpuhdistamo

3.1 Lähtökohdat

Etelä-Karjalan 2. vaihemaakuntakaavan suunnittelun lähtökohdat:

- maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset maakuntakaavan sisältövaatimukset,
- luonnonsuojeluohjelmat ja -päätökset,
- maisema-alueiden perustamispäätökset,
- valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja
- kuntien kaavoitus- ja suunnittelutilanne.

Maankäyttö- ja rakennuslaki

Maakuntakaavan laadinnassa tulee kiinnittää huomiota maankäyttö- ja rakennuslain 28 § mukaisiin maakuntakaavan sisältövaatimuksiin. MRL:n mukaan maakuntakaavaa laadittaessa on otettava huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja kiinnitettävä erityistä huomiota maakunnan oloista johtuviin erityisiin tarpeisiin. Lisäksi kaavan laadinnassa on kiinnitettävä erityisesti huomiota:

1. maakunnan tarkoituksenmukaiseen alue- ja yhdyskuntarakenteeseen;
2. alueiden käytön ekologiseen kestävyys;
3. ympäristön ja talouden kannalta kestäviin liikenteen ja teknisen huollon järjestelyihin;
4. vesi- ja maa-ainesvarojen kestävään käyttöön;
5. maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin;
6. maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuriperinnön vaalimiseen; sekä
7. virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

Kaavaa laadittaessa on myös pidettävä silmällä alueiden käytön taloudellisuutta ja sitä, ettei maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle aiheudu kohtuutonta haittaa. Kaavaa laadittaessa on selvitetävä, kenen toteutettavaksi kaava ja sen edellyttämät toimenpiteet kuuluvat.

Edellä tässä pykälässä mainitut seikat on selvitetävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin maakuntakaavan tehtävä yleispiirteisenä kaavana edellyttää. (MRL 28 §.)

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Uudistetut tavoitteet tulivat voimaan 1.4.2018. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

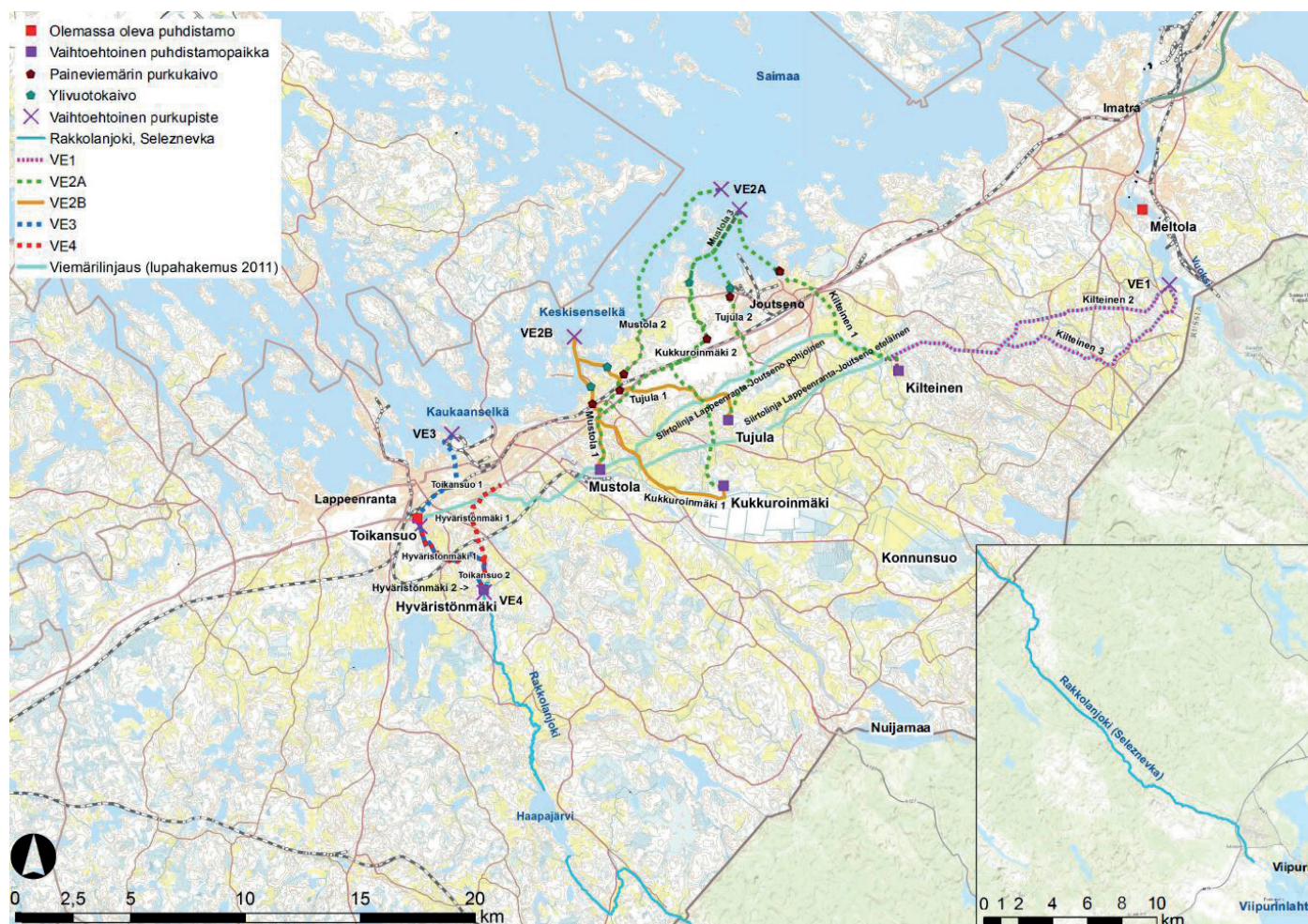
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen, jotka ovat:

- toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- tehokas liikennejärjestelmä
- terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat ja
- uusiutumiskykyinen energiahuolto.

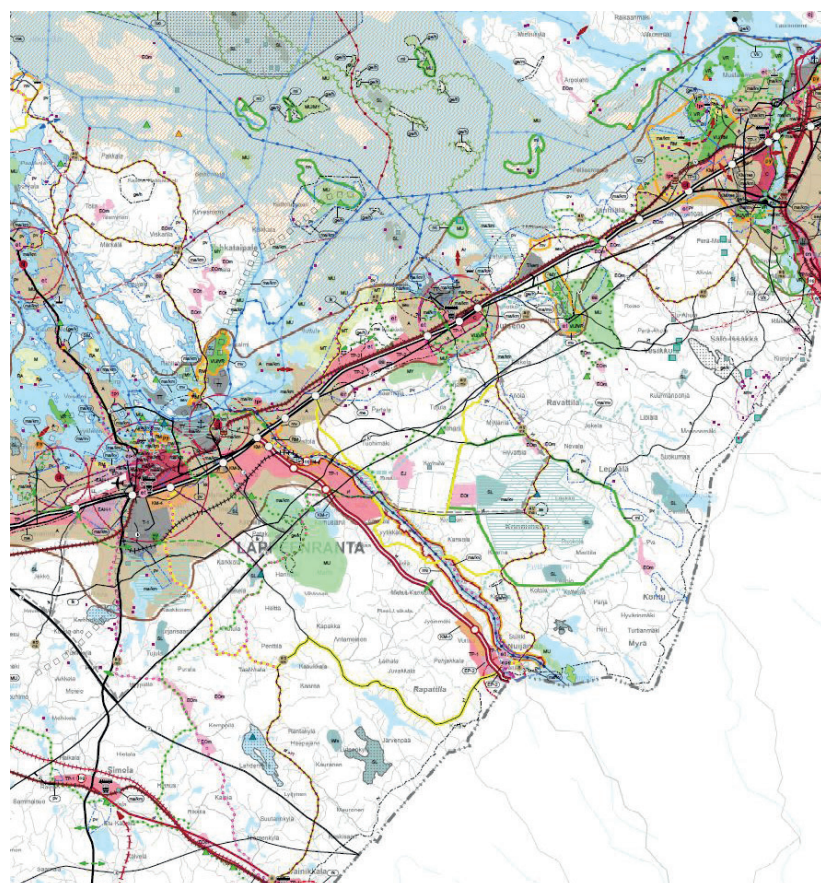
Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tehtävänä on:

- varmistaa valtakunnallisesti merkittävien seikkojen huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa,
- auttaa saavuttamaan maankäyttö- ja rakennuslain sekä alueidenkäytön suunnittelun tavoitteet, joista tärkeimpinä hyvä elinympäristö ja kestävä kehitys,
- toimia kaavoituksen ennakoivan ja vuorovaikutteisen viranomaistyön välineenä valtakunnallisesti merkittävässä alueidenkäytön kysymyksissä sekä edistää kansainvälisten sopimusten täytäntöönpanoa Suomessa.

3.2 Kaava-alue ja kaavan sisältö

Kartta Pöyry Finland Oy, Lappeenrannan Lämpövoima Oy, Jätevesien käsittelyn Ympäristövaikutusten arviointi, 28.4.2014.

Etelä-Karjalan 2. vaihemaakuntakaavassa tullaan tarkastelemaan 28.4.2014 laaditun Lappeenrannan seudun jäteveden puhdistamoa koskevan YVA -arvioinnin sisältämiä vaihtoehtoja.

Vaihemaakuntakaava-alue sijaitsee pääosin Lappeenrannassa ja purkuvesivaihtoehtosta riippuen osittain myös Imatran kaupungin alueella.

Karttaote Etelä-Karjalan liitto maakuntakaavayhdistelmä, pohjakartta © MML

/ 4. Osallistuminen

4.1 Osalliset

Kaavoitusmenettely järjestetään ja kaavan lähtökohdista, tavoitteista ja mahdollisista vaihtoehtoista tiedotetaan niin, että alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaavan laatimisella saattaa olla huomattavaa vaikutusta, on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavan vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta (MRL 62 §).

Etelä-Karjalan vaihemaakuntakaavan laadinnassa osallisia ovat muun muassa:

- alueen maanomistajat
- asukkaat ja heitä edustavat yhteisöt ja järjestöt
- UPM Kaukaan tehtaat, MetsäFibre ja muut yritykset, joiden etua jätevesien käsittely koskee
- Lappeenrannan kaupunki
- Lappeenrannan Lämpövoima Oy
- Wirma Lappeenranta Oy
- Etelä-Karjalan liiton muut jäsenkunnat
- naapurimaakuntien liitot
- Kaakkois-Suomen ELY-keskus
- muut valtion keskus- ja aluehallinnon viranomaiset
- Lappeenrannan seudun ympäristötoimi
- Museovirasto ja Etelä-Karjalan museo
- Maa- ja metsätalousministeriö
- Maaseututoimi
- Rajavesikomissio
- valtakunnalliset, maakunnalliset tai alueellisella tasolla toimivat yhteisöt, esimerkiksi Luonnonsuojeluliitto, Etelä-Karjalan virkistysalueasäätio, Metsäkeskus ja Pro Agria.

Lisäksi kaikilla muilla osallisilla on mahdollisuus osallistua kaavatyöhön.

4.2 Osallistumismenettelyt ja tiedottamisen tavat

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen (30§) mukaan tilaisuuden varaaminen osallisille mielipiteensä esittämiseen kaavaa valmisteltaessa voidaan tehdä asettamalla valmisteluaineisto nähtäville ja varaamalla tilaisuus esittää mielipide määräajassa kirjallisesti tai suullisesti taikka erityisessä kaavaa koskevassa tilaisuudessa taikka muulla sopivaksi katsottavalla tavalla.

Osallisilla on mahdollisuus vaikuttaa kaikissa vaihemaakuntakaavan laadinnan vaiheissa. Lakisääteisiä kuulemisia ovat OAS:n, kaavaluonnoksen ja kaavaehdotuksen nähtävillä oloon liittyvät kuulemiset, jolloin osallisilla on mahdollisuus lausua mielipiteensä. Palautetta on mahdollista antaa myös koko kaavaprosessin ajan. Dokumentoinnin kannalta palaute toivotaan ensisijaisesti kirjallisena.

Kaavan vireilletulosta sekä kaavaluonnoksen ja kaavaehdotuksen nähtävilläolosta kuulutetaan Etelä-Karjalan liiton jäsenkuntien virallisilla ilmoitustauluilla sekä lehtikuulutuksilla. Aineistot on myös nähtävillä Etelä-Karjalan liiton toimistossa ja Etelä-Karjalan liiton kotisivuilla. Nähtävilläoloajat ovat vähintään yksi kuukausi (30 päivää).

Osalliset voivat esittää kaavaluonnoksesta kirjallisen tai suullisen mielipiteen. Kaavaehdotuksesta on mahdollista jättää muistutus, johon muistutuksen jättäjä tulee saamaan kirjallisen vastineen. Mikäli kaavaehdotusta muutetaan olennaisesti sen jälkeen, kun se on asetettu julkisesti nähtäville, asetetaan se uudelleen nähtäville.

Osallisilla on mahdollisuus saada tietoa kaavasta ja kaavatyön etenemisestä lehdistä, tiedotteista, Etelä-Karjalan liiton kotisivuilta ja sosiaalisesta mediasta sekä kaavatyön aikana järjestettävistä tilaisuuksista. Kuntiin toimitetaan kaavaa koskeva tieto huomioitavaksi kuntien kaavoituskatsauksissa.

Kaavaprosessin aikana järjestetään tarpeellinen määrä kaikille osallisille avoimia tilaisuuksia. Esittelytilaisuuksien ajankohdista ja paikoista tiedotetaan kaava-aineiston nähtäville asettamisen yhteydessä ja Etelä-Karjalan liiton kotisivuilla sekä sosiaalisessa mediassa. Tilaisuuksia on tarkoitus järjestää yhdessä Lappeenrannan kaupungin kaavoituksesta vastaavien kanssa.

Osallisilla on myös mahdollisuus olla yhteydessä Etelä-Karjalan liittoon ja kaavan valmistelijoihin. Yhteystiedot löytyvät tämän OAS:n sivulta 15.

4.3 Viranomaisyhteistyö

Lakisääteisiä viranomaisneuvotteluja järjestetään kaksi (MRL 66 § ja MRA 11 §). Ensimmäinen viranomaisneuvottelu järjestetään kaavatyön aloitusvaiheessa, kun osallistumis- ja arviointisuunnitelma- ja työohjelmaluonnos ovat valmiita. Toinen viranomaisneuvottelu järjestetään, kun kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä ja sitä koskevat muistutukset ja lausunnot on saatu. Lisäksi neuvotteluissa tulee olla käytettävissä maakuntaliiton vastineet annettuihin muistutuksiin ja lausuntoihin. Ylimääräisiä neuvotteluja voidaan järjestää tarvittaessa.

Viranomaisneuvotteluiden osapuolina ovat ne viranomaiset, joiden toimialaa asia saattaa koskea. Yhteistyö maakunnan kuntien, keskeisten viranomaisten ja sidosryhmien kanssa on tärkeä osa maakuntakaavaprosessia.

Viranomaisneuvotteluista laaditaan muistio, josta ilmenevät keskeiset neuvottelussa esillä olleet asiat ja kannanotot. Mikäli kaavaehdotukseen tehdään toisen viranomaisneuvottelun jälkeen olennaisia muutoksia, jotka johtavat ehdotuksen uudelleen nähtäville asettamiseen, tulee myös viranomaisneuvottelu järjestää uudelleen.

Ohjausryhmän työskentely ja työneuvottelut kaavan valmistelun aikana ovat osa viranomaisten välistä yhteistyötä. Erityisesti yhteistyötä tehdään Lappeenrannan kaupungin ja Lappeenrannan Lämpövoima Oy kanssa.

Kuva Toikansuon jätevedenpuhdistamo, Lappeenrannan Energia Oy.

/ 5. Vaikutusten arviointi

Vaikutusten arvioinnin tarkoituksena on tukea kaavaratkaisujen valmistelua ja vaihtoehtojen valintaa. Vaikutusten arvioinnin tuottamaa tietoa hyödynnetään kaavamääräyksissä sekä tarvittaessa määritellään kuntakaavoitukselle tai jatkosuunnittelulle reunaehdot.

Arviointityössä selvitetään hankkeen välittömät ja välilliset vaikutukset sekä etsitään keinoja haitallisten vaikutusten lieventämiseksi ja ehkäisemiseksi sekä kartoitetaan mahdolliset epävarmuustekijät.

Toiminnasta aiheutuvien vaikutusten lisäksi selvitetään myös rakentamisen aikaiset vaikutukset ja mahdolliset yhteisvaikutukset. Arvioinnissa tehtävän vaihtoehtojen vertailun perusteella jokin puhdistamovaihtoehto voidaan joutua hylkäämään.

5.1 Vaikutusalueet

Vaikutusalueiden laajuus riippuu vaikutusten luonteesta. Vaikutusalueen laajuus voi olla jätevedenpuhdistamohankkeessa muutama kymmenen metriä yksittäisen toiminnon tai rakenteen läheisyydessä tai sitten ne voivat ulottua kaikkien hankkeen kuntien alueelle ja Venäjälle asti. Vaikutusalueet tarkentuvat selvitys- ja suunnittelutyön edetessä.

5.2 Selvitettävät vaikutukset ja vaikutusten arvioinnin menetelmät

Erilaisia vaikutuksia syntyy mahdollisen uuden jätevedenpuhdistamon rakentamisen aikana ja valmiin puhdistamon aloitettua toimintansa. Vaikutuksia voivat olla muun muassa liikenne- pöly-, melu-, värinä-, haju- ja maisemavaikutukset sekä ympäröivän alueen maankäyttöön ja purkuvesistöön kohdistuvat vaikutukset. Vaikutuksia arvioidaan kunkin vaikutuksen osalta sen luonteelle soveltuvien menetelmin avulla.

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitetäessä huomioidaan kaavan tehtävä ja tarkoitus.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 1 §:n mukaan kaavan vaikutuksia selvitetäessä otetaan huomioon aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat. Selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkitävät välittömät ja välilliset vaikutukset:

1. ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön;
2. maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon;
3. kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin;
4. alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen;
5. kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön;
6. elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.

Vaikutusten arviointi suoritetaan maakuntakaavan yleispiirteisyys huomioiden. Arviointi painottuu maakunnallisesti ja ylimaakunnallisesti tehtävään arviointiin. Vaikutusten arvioinnissa hyödynnetään myös aikaisemmin laadittuja selvityksiä, kuntakaavoituksessa tuotettuja aineistoja sekä puhdistamohankkeeseen liittyviä arviointeja ja selvityksiä.

Vaikutuksia arvioidaan myös suhteessa valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin, Etelä-Karjalan voimassa olevaan maakuntakaavaan (2011) ja 1. vaihemaakuntakaavaan (2015), maakuntaavojen päivitystyöhön, Lappeenrannan asema- ja yleiskaavoitukseen sekä Lappeenrannan Lämpövoima Oy:n suunnitelmiin.

5.3 Arvioitujen vaikutusten esittäminen

Vaikutusten arvioinnin tulokset saatetaan avoimesti osallisten, viranomaisten ja yhteisöjen tietoon. Arviointimenetelmien kuvaukset, epävarmuustekijät ja lähtöoletukset tullaan liittämään osaksi aineistoa. Vaikutusten arvioinnin aineisto on osa kaava-aineistoa ja arvioinnin keskeiset tulokset liitetään kaavaselostukseen.

/ 6. Kaavan laadinnan eteneminen ja aikataulu

Alustava aikataulu

Aloitutus- ja tavoitevaihe toukokuu-lokakuu 2019

- Maakuntahallituksen päätös kaavan laadinnan käynnistämisestä (29.4.2019, § 63)
- Ilmoitus kaavan vireilletulosta (MRL 63 §, MRA 30 §)
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma-luonnoksen laatiminen
- Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelman käsittely maakuntahallituksessa 23.8.2019
- Tiedotetaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja pyydetään siitä lausunnot, lisäksi varataan osallisille mahdollisuus mielipiteiden antoon (MRL 6§, MRA 30§)
- Saapuneiden lausuntojen ja mielipiteiden käsittely
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelman hyväksyminen maakuntahallituksessa

Luonnosvaihe lokakuu-joulukuu 2019

- Kaavaluonnoksen valmistelu
- Kaavaluonnoksen käsittely maakuntahallituksessa ja päätös kaavaluonnoksen nähtäville asettamisesta
- Kaavaluonnoksen nähtävilläolo
- Lausunnot ja osallisten mielipiteet kaavaluonnoksesta (MRL 62 §, MRA 30 §)
- Maakuntahallitus käsittelee nähtävilläolon aikana saadun palautteen

Ehdotusvaihe tammikuu-helmikuu 2020

- Täydennetään kaavaluonnos kaavaehdotukseksi
- Maakuntahallitus tekee päätöksen kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta
- Kaavaehdotuksen nähtävilläolo (MRL 65 §)
- Lausunnot ja osallisten mielipiteet kaavaehdotuksesta (MRL 62 § ja MRA 30 §)
- Saapuneiden lausuntojen ja mielipiteiden käsittely

Hyväksymisvaihe maaliskuu-huhtikuu 2020

- Mahdolliset tarkistukset kaavaehdotukseen
- Toinen viranomaisneuvottelu
- Maakuntahallitus hyväksyy kaavaehdotuksen ja esittää maakuntavaltuustolle kaavan hyväksymistä
- Maakuntavaltuusto hyväksyy kaavan
- Maakuntavaltuuston päätökseen voi hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen (MRL 188 § ja 191 §)

/ 7. Yhteystiedot

MAAKUNTAKAAVOITUS

Etelä-Karjalan liitto
Osoite: Kauppakatu 40 D, 53100 Lappeenranta
Kotisivu: www.ekarjala.fi/liitto
Sähköposti: kirjaamo@ekarjala.fi

Henkilöiden sähköpostiosoitteet muodossa
etunimi.sukunimi@ekarjala.fi

Aluesuunnitteluyksikkö:
Marjo Wallenius, aluesuunnittelujohtaja
puh. 040 824 0915
marjo.wallenius@ekarjala.fi

KUNTAKAAVOITUS

Lappeenrannan kaupunki
Kaupunkisuunnittelu:
Maarit Pimiä, kaupunginarkkitehti
puh. 040 653 0745
maarit.pimia@lappeenranta.fi

Matti Veijovuori, asemakaava-arkkitehti
puh. 040 660 5662
matti.veijovuori@lappeenranta.fi

JÄTEVEDENPUHDISTAMON SUUNNITTELUHANKE

Lappeenrannan Lämpövoima Oy
Riitta Moisio, vesi- ja ympäristöpäällikkö
puh. 020 177 6111
riitta.moisio@lreoy.fi

**ETELÄ-
KARJALAN
LIITTO**